

نگاهی به محورهای

نقض حقوق انسانی در

بحرین

تدوین: امور بین الملل
کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

فروردین ۱۳۹۰

دفتر مرکزی کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

ایران-تهران (سید خندان- ابتدای سهروردی شمالی-
کوچه قرقاول- پلاک ۲)

صندوق پستی: ۱۳۷-۱۳۱۶۵ و ۴۶۹۸/۱۹۳۹۵
تلفن: ۸۸۵۲۹۷۴۲-۸۸۵۲۹۷۴۳-۸۸۵۲۹۷۴۴ (۰۲۱)
فاکس: ۸۸۷۶۸۸۰۷ (۰۲۱)

پست الکترونیکی: IHRC@IHRC.IR
سایت: WWW.IHRC.IR

- توقیف بسیاری از انجمن ها و نهادهای مدنی و فعالین آنها
- دعوت از نیروهای خارجی سعودی و اماراتی و برخی کشورهای
دیگر منطقه برای سرکوب مردم بحرین که متأسفانه نیروهای خارجی
نیز در این زمینه از هر اقدامی خودداری نورزیده اند.
- فقدان آشکار مرجع قضایی بی طرف، مستقل و مدافع حقوق مردم
- انکار مستمر حق مردم به برگزاری تجمعات مسالمت آمیز و برخورد
مسلحانه با آنان.

- جلوگیری از ارائه خدمات درمانی به مجروحین سرکوب اخیر و حتی
تله گذاری در بیمارستان ها و مراکز درمانی برای دستگیری مجروحین

این وضعیت و سیاهه طولانی بسیاری از ستم های دیگری که در این
مدت در بحرین بروز یافته است، این پرسش را فراروی هر وجدان
بیداری قرار می دهد که برای جلوگیری از این ستم ها چه باید کرد و
جامعه بین المللی چرا در این خصوص اقدام مؤثری انجام نمی دهد؟

بیائید هر یک از ما از خود پرسیم اصولاً برای پیشبرد حقوق بشر
در هر جا و هر زمانی چه کرده ایم؟ و نقش ما در قبال وقایع غیر
انسانی همانند بحرین یا هر کشور دیگر چیست؟ با این تأمل، قطعاً
وجدان انسانی ما را به تحرک وا می دارد.

با آرزوی حاکمیت عدل و رعایت حقوق همه انسان ها.

جدای از نهاد بین المللی یادشده، بیانیه مشترک گزارشگران موضوعی
سازمان ملل از جمله گزارشگر ویژه اعدام های خودسرانه، گزارشگر ویژه
آزادی بیان، گزارشگر ویژه مدافعین حقوق بشر، گزارشگر منع شکنجه نیز
به صراحت اعلام می دارد که «حکومت بحرین از حق بر امنیت
شهروندان گرفته تا حق آزادی اجتماعات مسالمت آمیز و حتی حقوق
اقتصادی و اجتماعی و بهره مندی هر شخص از حداقل سلامت و سایر
مهم ترین تعهدات بین المللی حقوق بشر را طی این مدت به کلی نادیده
گرفته است.» کمیته بین المللی صلیب سرخ در یکی از اظهارنظرهای
رسمی که در این مدت انجام داده است به صراحت اعلام کرده «خشونت
ها آنچنان افزایش یافته که موارد منتهی به مرگ و جراحت زیاد شده
است. این سیر تصاعدی از زمانی بوقوع پیوسته که نیروهای کشورهای
شورای همکاری خلیج [فارس] وارد بحرین شده اند و حالت اضطراری
رسماً در این کشور اعلام و تحمیل گردیده است.» در همین اعلام نظر،
کمیته بین المللی صلیب سرخ از اینکه برای خدمات پرسنل درمانی موانع
زیادی وجود دارد ابراز نگرانی کرده است.

گزارشات منتشره سازمان های غیردولتی مختلف از جمله عفو بین الملل،
دیده بان حقوق بشر و بسیاری از نهادهای فعال متمرکز بر حقوق بشر در
بحرین، صرفنظر از هرگونه ارزشیابی راجع به کلیت فعالیت این نهادها،
طیف وسیعی از موارد نقض حقوق بشر طی هفته های اخیر در بحرین را
ارائه می کنند از جمله موارد زیر:

- دستگیری بیش از ۵۰۰ نفر از شهروندان این کشور بنحوی که امروزه
فعالین حقوق بشر می گویند از هر ۱۰ شهروند بحرین یکی در حبس به
سر می برد یا معلوم نیست پس از دستگیری روانه کجا شده است.
- توقیف رسانه های منتقد و محدودسازی همه جانبه فعالیت نمایندگان
رسانه های حقیقت یاب فراملی

- شکنجه و ضرب و جرح بسیاری از دستگیرشدگان به نحوی که
تعدادی از آنها جان باخته اند و آمار کل کشته شدگان هفته های اخیر
دهها نفر را شامل می شود.

- حمله به اماکن مذهبی و مساجد شیعیان و تخریب برخی از آنها
- محرومیت از اشتغال بسیاری از مردم معترض از محیط های کاری
مختلف حتی در حد تاکسیرانی و امثالهم

اشاره:

در جهان معاصر، مجموعه موازین بین المللی مفصلی در حیطه حقوق انسان ها به تصویب نمایندگان دولت ها در سازوکارهای بین المللی اعم از سازمان ملل یا نهادهای منطقه ای از قبیل اتحادیه اروپا رسیده است. هم چنین اسناد بسیار گسترده ای را در حیطه حق های انسانی می توان یافت که محصول همفکری و تلاش سازمان های غیردولتی در عرصه جهانی است و معمولاً هر دو طیف اسناد و موازین یادشده مورد استناد حقوقدانان و محافل تخصصی علمی چه در مقام تأیید و یا نقد و ارزیابی قرار می گیرند. سواى واقعیت یادشده، مجموعه موازین یادشده را در عرصه عملکرد دولت ها نیز می توان از این حیث شناسایی کرد که برخی دولت ها بر کدام موازین بیشتر تأکید می کنند و از کدام موازین معمولاً به سرعت رد می شوند و مایل نیستند خود را متعهد به اجرای آن بدانند و احياناً کدام موازین را نقد و مورد انتقاد قرار می دهند و بر همین اساس نیز نمی پذیرند. دولت های غربی و خصوصاً ایالات متحده آمریکا، انگلیس، کانادا، فرانسه، آلمان و دیگر همتایان این کشورها معمولاً خود را مدعی و حامی موازین بین المللی حقوق بشر معرفی می کنند و در حیطه بحث های نظری و هنجاری، هرگونه نقد بر موازین بین المللی مورد علاقه خود را رد می کنند و در حیطه رویکردهای عملی نیز سعی می کنند دائماً کشورهای دیگر را متهم به نقض قواعد بین المللی نموده و محدودیت ها و فشارهایی را بر آنها اعمال کنند یا برخی را مورد تشویق و حمایت قرار دهند و شایسته قدردانی و بعضی کمک ها بدانند. در چنین جهانی، حتی اگر با منطق ادیان الهی و پیشوانه های فرهنگی کهن ملت های مختلف وارد بحث حقوق بشر نشویم و قرار باشد با همین موازین بین المللی میزان پایبندی دولت های مدعی حقوق بشر را بسنجیم، بنظر می رسد

تحولات هفته های اخیر در بحرین به اندازه کافی ما را به نتایج مهم و آزاردهنده ای نائل می سازد. در سطور زیر با هدف آشنائی مخاطبان با صداقت دولت های مدعی حقوق بشر به عنوان اربابان حاکمان مستبد ناقض حقوق ملت های خود، مروری بر تحولات حقوق بشری جدید بحرین صورت می گیرد با این یادآوری که مرور حاضر بسیار فشرده و صرفاً در حد سر تیتروهای است که علاقمندان می توانند جزئیات مربوطه را از متن دهها سند و گزارش موجود و در دسترس ملاحظه کنند. امید است با ارتقای آگاهی هایمان همه ما در پیگیری دفاع از حقوق انسانی در هر نقطه جهان مصمم تر شویم.

شروع اعتراضات وسیع مردمی

مردم بحرین پس از چندین بار اعتراضات مختلف طی سال های اخیر که در هر مورد با سرکوب و دستگیری فعالین زیادی توأم شده است، در بهمن ماه ۱۳۸۹ تظاهرات های وسیع اعتراضی را شکل دادند و علی رغم اعمال محدودیت های بسیار از سوی مقامات حکومتی و ترس و ارعاب ایجاد شده، هر روز بر دامنه اعتراضات چه از حیث تعداد مردم و چه از حیث مطالبات و خواسته های مدنی افزوده شد و عمده مطالبات، رعایت حقوق انسانی در حیطه های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و رفع تبعیض های متنوع بود.

واکنش حکومت بحرین

مقامات بحرین به جای احترام گذاشتن به خواسته های ملت خود، واکنش های خشونت آمیز را در دستور کار قرار دادند و در همان ابتدا گرایش به این پیدا کردند که از نیروهای نظامی و ارتش برای سرکوب بهره مند شوند

که به توصیه برخی از دولت های غربی و برای اجتناب از رسوایی فوری، مدتی از این امر صرفنظر و بیشتر با نیروهای انتظامی و امنیتی برخورد خشن با مردم پیگیری شد. در همین دوره چند نفر کشته، تعدادی مجروح و تعداد زیادی دستگیر شدند. متعاقب استمرار اعتراضات مردم بحرین و بیم پیروزی اراده مردم بر اقلیت حاکم، تقلای حفظ قدرت از سوی حاکمان بحرین و حامیان غربی و منطقه ای آنان باعث شد تا نیروهای نظامی این کشور نیز مستقیماً وارد سرکوب شوند و به همین نیز بسنده نکنند و در اقدامی آشکار و توهین آمیز به جامعه بشری، از نیروهای نظامی خارجی نیز برای سرکوب مردم بهره مند شوند. این روند تاکنون ادامه دارد و جراحت های بسیاری بر پیکر جامعه مظلوم بحرین و قلوب میلیون ها انسان مدافع رعایت حقوق انسان ها در سراسر جهان، خصوصاً مسلمانان و به ویژه شیعیان وارد ساخته است.

برخی از محور های نقض حقوق انسانی در بحرین

گزارشات ثبت شده در مجامع بین المللی اعم از سازمان ملل یا نهادهای غیردولتی فعال بین المللی که معمولاً گزارشات این نهادها در سطح جهانی و جاهت بیشتری دارد، حاکی از آن است که در محورهای مختلف، نقض حقوق انسانی در حد گسترده و سیستماتیک طی چند ماه اخیر در بحرین بوقوع پیوسته است. به عنوان مثال سخنگوی کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل به عنوان یکی از ارزیابی های انجام شده بین المللی در این خصوص در هفته اول ۱۳۹۰ می گوید: «وضعیت در بحرین بسیار نگران کننده باقی مانده است. بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر از شهروندان بحرینی برابر گزارشات واصله اصلاً مفقود شده اند و مفقودشدگان از فعالین سیاسی، مدافعین حقوق بشر، پزشکان و پرستاران بوده اند.» وی می افزاید: «مردم نباید خودسرانه توسط حاکمان دستگیر و بازداشت شوند. تظاهرات مسالمت آمیز نباید جرم تلقی شود.»